

**Voorzitter, raad, geachte aanwezigen in deze zaal en alle mensen thuis.**

Trots neem ik als fractievoorzitter van Burgerbelangen Kerkrade het woord tijdens deze algemene beschouwingen.

Onze stad is voor ons meer dan alleen een plek op de kaart. Het is het thuis van ons allen en daarom is het onze verantwoordelijkheid om te streven naar een stad die bloeit, straalt en waarin de gezondheid en het welzijn van elke burger centraal staat.

Het motto “Samen verder bouwen aan een vitaal en uitdagend Kerkrade” is onze duidelijke visie, we willen onze stad transformeren tot een voorbeeld van gezondheid, veiligheid, welzijn en duurzaamheid. Dit laatste is niet alleen haalbaar maar ook noodzakelijk voor het welzijn van de huidige en toekomstige generaties.

Onze inzet voor een vitaal en uitdagend Kerkrade zal ik uiteenzetten door middel van drie thema's:

- Investeren in mensen
- Investeren in wijken
- Investeren in onze stad

Allereerst wil ik echter beginnen met het volgende.

Via deze weg willen wij iedereen bedanken die meewerkt aan het welzijn en de groei van onze mooie stad. Samen bereiken we iets moois, en het is belangrijk dat we stilstaan bij de mensen die dit mogelijk maken.

Onze stad is niet alleen een verzameling van woningen en straten, maar een levendige gemeenschap vol met hardwerkende en toegewijde mensen. Van de bestuurders en ambtenaren die dag in, dag uit werken aan de verbetering van onze voorzieningen tot de vrijwilligers en mantelzorgers die hun tijd en energie geven om evenementen en initiatieven te organiseren en die zich volop inzetten voor onze inwoners. De ondernemers niet te vergeten die investeren in de lokale economie- jullie allen zijn de bouwstenen voor onze welvaart.

Ook leraren en opvoeders, zij dragen bij aan de toekomst van onze stad door kennis door te geven aan de volgende generaties. De zorgverleners willen we eren die dag en nacht paraat staan om voor onze gezondheid te zorgen.

Samen laten we onze stad bloeien, en wij zijn er trots op deel uit te maken van deze gemeenschap.

Burgerbelangen vindt het belangrijk om jeugdigen aan te sporen mee te denken en te praten in politieke vraagstukken omtrent de jongeren. Binnen Kerkrade is de kinderraad en jongerenadviesraad actief voor het geven van input over zaken die de jongeren aangaat. Bij Burgerbelangen Kerkrade hebben wij sinds kort ook een jongeren afdeling:

Genoemd: Jongerenbelangen Kerkrade. Wij betrekken hen actief bij de verschillende vraagstukken in onze stad.

We kiezen er bewust voor vandaag maar 1 motie in te dienen. De motie gaat over een gezamenlijke lobby t.a.v. de Einstein telescoop. Het dictum zal ik aan het einde van mijn verhaal voorlezen.

We herkennen ons in de begroting.

De begroting is in lijn met het coalitie- en college programma en dat is wat wij als partij belangrijk vinden.

Natuurlijk zijn er een aantal punten waarvoor wij aandacht willen vragen. Daar kom ik in mijn verhaal verder op terug of op een later tijdstip als de daadwerkelijke ontwerpbesluiten aan de orde komen.

## **Investeren in Mensen**

### **Het Martin Buber:**

Na lang duimen en kaarsjes aansteken in Wittem, is het ons gelukt om voortgezet onderwijs op de leerniveaus Mavo, Havo en VWO terug te krijgen in Kerkrade. Daar hebben wij met zijn allen, de raad, de burgemeester en wethouders, de ambtenaren, de vrijwilligers jong en oud en duizenden andere betrokkenen, kei en keihard voor gestreden. Dat het ons allen samen gelukt is mogen we naar onze mening dan ook best trots op zijn. Het is immers niet vanzelf gegaan. De nieuwe school heeft al sinds een tijdje een mooie Kerkraadse bekende naam en wel Het Martin Buber college. Op 28 oktober jl. werd het schoolgebouw oftewel onze nieuwe kleine campus dan ook feestelijk geopend door de burgemeester. Wij Burgerbelangen Kerkrade zijn er van overtuigd dat het Martin Buber een succes gaat worden. We hebben op deze manier letterlijk onze jonge scholieren uit eigen stad en ook de nabije omgeving onder ons dicht bij huis. Vandaag danken wij ook onze wethouder Jo Schlangen – die als bestuurlijke kartrekker van het Martin Buber- niet bij ons kan zijn omdat hij herstellende is van een medische ingreep. Wij wensen hem een spoedig herstel.

Het is goed om te vermelden dat de bouwwerkzaamheden gestart zijn van het eerste Integraal Kindcentrum in Eygelshoven waarbij het woord SAMEN-werking leidend is in hun visie.

“De gedroomde toekomst maak je samen” is hun motto.

Dit betekent letterlijk dat het optimale uit elk kind gehaald wordt zodat iedereen de gedroomde toekomst kan realiseren. Wij wensen hun heel veel succes.

## **Armoede en Schulden:**

Het beleid voor Armoede en Schulden zit goed in elkaar en wij zetten grote stappen vooruit. Mensen worden geholpen op weg naar een schuldevrije toekomst. Bij de aanpak van schulden heeft men veel aandacht voor preventie liefst in een heel vroeg stadium van het ontstaan van schulden.

De geldwijzerwinkel helpt bij vragen over geldzaken.

Het aantal adviezen zijn het afgelopen jaar gegroeid. De vraag was of de geldwijzerwinkel wel zichtbaar genoeg is. Soms liggen ze afgelegen maar mensen moeten zich veilig voelen om de winkel te betreden en dat kan heel goed op de huidige locatie.

Er wordt gerichte informatie ingezet. Ons voorstel was een voorzieningenwijzer te creëren en dat is inmiddels gebeurt. De voorzieningenwijzer is een mooie aanvulling waarin alle mogelijkheden die mensen hebben om hun inkomen te verrijken helder te krijgen. De wijkpunten spelen ook een grote rol bij de hulpvragen, hulpaanbod en ideeën van onze inwoners. Samen kunnen we meer dan alleen. Door de krachten te bundelen in de wijkpunten kunnen we meer betekenen voor de mensen om ons heen. Het is belangrijk dat iedereen mee kan blijven doen in de maatschappij.

Het volwassenfonds Sport & Cultuur is bestemd voor mensen/volwassenen van 18 jaar en ouder die geen financiële middelen hebben om mee te doen aan activiteiten als zwemles, muziekles, fitness, voetbal, theater- of dansles. Het volwassenfonds Sport en Cultuur zorgt ervoor dat het lesgeld en/of materialen worden betaald voor volwassenen die leven rond het bestaansminimum.

Het programma is actief in onze gemeente echter alleen inwoners die het programma Vitaal Kerkrade succesvol afronden mogen deelnemen aan het betreffende fonds. Wij vragen de wethouder te onderzoeken of het mogelijk is om mensen die dit programma om gegronde redenen niet kunnen volgen toch gebruik mogen maken. Ook zij kunnen natuurlijk baat hebben en een weg terug vinden in de maatschappij via programma's die volwassenfonds Sport & Cultuur biedt.

## **Ouderen/Jongeren en Verenigingen:**

Wij lezen in de begroting dat het verenigingsleven onder druk staat. Het wordt steeds moeilijker om leden en vrijwilligers te vinden en te behouden. U geeft aan dat sportverenigingen ondersteund worden door m.n. een combinatiefunctionaris. Kan de wethouder ons toezeggen dat wij in 2024 het thema verenigingen nader bespreken. Concreet verwachten wij dat er tijdens een informatieavond ingezoomd wordt op het verenigingsleven, een evaluatie omtrent de combinatiefunctionaris, hoe staan de verenigingen ervoor, waar zitten knelpunten en wat zijn de kansen.

Wij zullen hiervoor een agendaverzoek indienen in de eerste helft van 2024.

Bij de uitvoering van het gemeenschapshuizen beleid moet de verankering in de gemeenschap en cohesie het fundament vormen ten behoeve van het in stand houden van ons verenigingsleven in onze gemeenschap. De huidige cafés in de wijken zijn verkapte gemeenschapshuizen. Het is een trefpunt voor jong en oud. Deze zie je her en der stoppen in verband met de leeftijd van de eigenaren en ze hebben geen opvolging. Een gemeenschapshuis in de wijk kan dan de cruciale rol overnemen om een centrale ontmoetingsplek te bieden voor met name ouderen en alleenstaanden. Het bevordert sociale interactie, vermindert eenzaamheid en creëert een hechte gemeenschap. Voorzieningen zoals gezamenlijke activiteiten, hulpdiensten en informatieve bijeenkomsten versterken de banden tussen buurtbewoners waardoor het gemeenschapshuis een essentieel middelpunt wordt voor het welzijn van de hele wijk. Wij zijn benieuwd naar de presentatie op 21 november.

Het Jeugdhonk Einderstraat is een lang gekoesterde wens van Burgerbelangen Kerkrade. Toch zijn er nog te weinig mogelijkheden voor jeugdigen om zich terug te trekken in een voor hun vertrouwde omgevingen waar wel toezicht zal moeten zijn. Daarbij is de inzet van de straatcoach nu reeds als succesvolle interventie gebleken bij de aanpak van jeugdoverlast. Wij roepen het college op om te blijven kijken en het organiseren van bijvoorbeeld meer uitgangshelegheden voor de jeugd mogelijk te maken.

## **Investeren in Wijken**

We zien in de begroting dat de daad bij het woord wordt gevoegd. Er worden miljoenen geïnvesteerd in onze wijken.

Met alle mooie plannen t.a.v. het woonoffensief kan een investering in de infrastructuur ook niet uitblijven. Het verbeteren van de Kerkraadse wegen is zeker noodzakelijk.

Wij zijn als partij blij dat het geld voor openbaar groen wordt vrijgemaakt t.a.v. onderhoud. Hiervoor vragen wij al enige tijd bijzondere aandacht.

T.a.v. de wateroverlast in Kerkrade, waarbij met name Eygelshoven en Haanrade altijd zwaar getroffen zijn maar ook andere plekken in Kerkrade, hebben wij begrepen dat hier nu stappen worden gezet en doorgepakt wordt. We vragen de portefeuille houder hierover actief te blijven communiceren.

## **Veiligheid en handhaving:**

Het aantal meldingen bij handhaving is meer dan verdubbeld. De verminderde beschikbaarheid van politie heeft mede hiertoe bijgedragen. De inzet van de wijkboa is als absolute meerwaarde gebleken op alle fronten en vooral bij het terugdringen van complexe veiligheidsproblematiek. We blijven deze aanpak volgen en zijn benieuwd naar de evaluatie hiervan in 2024.

Binnen Kerkrade wordt door bovenstaande ontwikkelingen ook meer ingezet op cameratoezicht.

Op diverse plaatsen in Kerkrade zijn camera's geplaatst om het veiligheidsgevoel te verhogen bij de burgers.

Veiligheid rondom de industrieterreinen hebben wij onder de aandacht gebracht. In een gesprek met de burgemeester en wethouder is afgesproken dat hier acties 's op worden uitgezet. Ook hier wordt nu doorgepakt we zijn benieuwd naar de resultaten.

## **Investeren in onze Stad**

Burgerbelangen Kerkrade maakt zich sinds jaar en dag sterk voor een zo goed mogelijk aanbod van huur en koopwoningen in alle segmenten van de markt. We willen benadrukken dat wij het zeer waarderen dat er extra aandacht is voor de jongeren, starters en doorstromers. Door de huidige beperkte woningvoorraad moeten onze inwoners vaak langer op een woning wachten dan ons lief is. Vanuit het woonoffensief juichen wij alle nieuwe woningbouw plannen toe. Met het woonoffensief zorgt het college voor vernieuwing in de woningvoorraad. Verouderde woonproducten waar geen vraag naar is worden gesloopt en vervangen door woningen die voldoen aan alle wooneisen, duurzaam, betaalbaar en levensloopbestendig in gevarieerde en veilige wijken met ruime aandacht voor groen in de omgeving. Mooie voorbeelden zijn de ontwikkeling van het gebied d'r Pool, project Kaalheide Bruist en Rolduckerveld.

T.a.v. de verduurzaming van woningen is het goed te zien dat Kerkrade probeert burgers en bedrijven te helpen als energiearmoede aan de orde is. De Woonwijzerwinkel is in deze een verrijking waarbij eenieder naar toe kan voor een goed advies op het gebied van energie en verduurzaming.

Wij vragen ook aandacht voor de museale status van de Botanische Tuin. Deze zal duurzaam geborgd moeten blijven en gelijktijdig zich als toeristische trekker verder kunnen ontwikkelen.

## **Positief ondernemen/ Economisch perspectief**

Ook economisch zit Kerkrade nog steeds in de lift. Met het binnenhalen van nieuwe bedrijven worden ook nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd. Een bijzondere ontwikkeling is Medlands. Daarbij is het zaak dat er ook voldoende woningen zijn voor al deze nieuwe mensen.

Er is vol ingezet op het vullen van de leegstaande winkelpanden m.n. in het centrum. We moeten blijven streven naar verbetering van ons winkelcentrum. Kerkrade moet een mix zijn van beleven, wonen, werken, winkelen en recreëren. Daarbij moet ook bijzonder ingezet worden op groen. Dit laatste geldt niet alleen voor het centrum maar er is aandacht voor alle wijken. Ook hier wordt de focus gelegd op de leefbaarheid, vitaliteit en veiligheid maar een aanpak op maat doet recht aan de verschillen tussen de wijken en buurten.

## **Toekomst van Kerkrade**

Inwoners, ondernemers en gemeente kijken samen vooruit daar willen wij naar toe.

Participeren van burgers over de toekomst van onze stad is voor Burgerbelangen Kerkrade een pré.

Bij de oproep “Denk mee doe mee over onze omgevingsvisie” werden in de zomer burgers opgeroepen om wensen en ideeën met ons te delen. 1011 inwoners hebben gereageerd. Bij de vraag wat hoopt u dat niet veranderd is in 2040 kwamen de volgende 4 thema’s op 1 naar voren:

- De Cultuur
- Het groen
- Carnaval
- Het WMC

Deze 4 thema’s liggen ook Burgerbelangen Kerkrade na aan het hart en blijven wij ons voor inzetten.

Zo maken wij de toekomst van Kerkrade samen nog mooier. Kerkrade is van en voor iedereen.

## **T.a.v. de begroting:**

Dit is de tweede begroting in de bestuursperiode 2022-2026. Ook nu is het de financiële vertaling van het coalitieprogramma en in lijn met het coalitieakkoord.

Ook voor 2024 is er een sluitende begroting. De jaren 26 en volgende vertonen een financieel tekort. Maar in deze wetenschap staan wij niet alleen blijkt uit recente publicaties van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten dat het een allesomvattend landelijk probleem is. Het is goed dat ons college de vinger aan de pols houdt om straks niet in financiële problemen te komen. Zoals in de samenstelling van de begroting blijkt zijn er nog tal van mutaties zowel in de exploitatie als mede investeringen meegenomen. Aandachtspunt is en blijft het sluitend maken van een meerjarenbegroting tot en met 2027.

Wij willen wel nog onze waardering uitspreken voor het harde werk dat is verricht om deze begroting samen te stellen, rekening houdend met alle uitdagingen van onze gemeenschap. Wij danken ook nu weer voor de uitvoerige uitleg die gezamenlijk met het uitreiken van deze begroting heeft plaatsgevonden vanuit de ambtenaren, accountant en wethouder Financiën.

Wij wensen het college heel veel succes.

## **Tot slot**

We blijven samenwerken, dromen en bouwen aan een nog stralendere toekomst voor ons allemaal in de mooie stad Kerkrade.